

RAVON-NIEUWS

JAARVERSLAG 1997

In 1993 heeft raven een jaarverslag nieuwe stijl geïntroduceerd. Het oude vertrouwde jaarverslag met artikelen over de Nederlandse herpetofauna verdween daarmee. Blijkens de verkochte oplagen bleek het bij u, de achterban, niet meer geheel te voldoen aan de verwachtingen. Bovendien leek het jaarverslag oude stijl te gaan interfereren met de plannen voor een eigen tijdschrift voor raven.

Voor beide media werd en wordt immers op u een beroep gedaan als het gaat om het schrijven van artikelen. Na vier jaargangen van het jaarverslag nieuwe stijl heeft het bestuur van RAVON nu besloten om ook de productie daarvan te stoppen.

De redenen daarvoor zijn tweeledig. Ten eerste bleek het nieuwe jaarverslag ook niet aan uw verwachtingen te voldoen. De verkoop van het jaarverslag trok tenminste niet aan, maar nam zelfs verder af.

De sobere inhoud, verspreidingskaarten van alle inheemse reptielen en amfibieën en van een selectie van de Nederlandse vissen, nodigde blijkbaar niet uit tot het kopen van het jaarverslag. Een belangrijk doel van het jaarverslag, terugmelding van de inventarisatieresultaten en stimuleren tot het verrichten van nieuwe waarnemingen, werd daardoor in steeds mindere mate behaald.

Dat brengt me op de tweede reden voor het stoppen met het jaarverslag nieuwe stijl. Het bestuur van RAVON is van mening dat de terugmelding van de inventarisatieresultaten maar vooral het stimuleren tot het doen van nieuwe waarnemingen breder dient plaats te vinden dan dat tot nu toe gebeurde. En niet alleen breder, maar ook gratis. De verzameling van inventarisatie- en monitoringgegevens vormt immers de basis voor de activiteiten van onze stichting. Daarover moet dan ook naar de gehele achterban gerapporteerd worden.

De oplossing was eenvoudig: u treft hierbij voor de eerste keer aan een jaarverslag als extra en gratis bijlage bij het tijdschrift RAVON. 'Extra' omdat hiermee niet het reguliere aantal pagina's van het tijdschrift gevuld wordt; 'gratis' omdat u er als lezer niet voor hoeft te betalen: deze bijlage wordt bekostigd uit de financiële reserves van onze stichting.

Als bestuur van RAVON hopen we dat deze nieuwe aanpak u bevalt. Vooral echter hopen we op een sterke toename van het aantal waarnemingen dat binnenkomt. Mogen de witte gebieden op bijgaande verspreidingskaarten u daartoe stimuleren.

Bekijk elk kaartje nauwgezet. Mist u waarnemingen bij u uit de omgeving: vul dan snel waarnemingskaarten in en stuur ze op.

Dat brengt me als vanzelfsprekend op

mijn volgende aandachtspunt. Het opbouwen van een landelijk databestand is tot nu toe niet gelukt. De verantwoordelijke rijks-overheden waren niet bereid de financiering daarvan voor hun rekening te nemen.

Het bestuur van RAVON heeft daarom besloten een andere weg te gaan volgen. We hebben het plan opgevat een nieuwe landelijke verspreidingsatlas van de Nederlandse reptielen en amfibieën te gaan uitbrengen. De beroemde atlas van Bergmans en Zuiderwijk is immers al geruime tijd niet meer verkrijgbaar en bovendien verouderd. Voor dit idee waren gelukkig wel financierders te vinden.

Bovendien was het RAVON-bestuur bereid om een dergelijke atlas deels uit eigen financiële middelen te bekostigen.

De atlas zal de periode 1985-1999 beslaan en sluit daarmee naadloos aan op de 'Bergmans en Zuiderwijk'. Waarnemingen uit deze periode (maar uiteraard ook uit de perioden daarvoor) zijn meer dan noodzakelijk om het atlasproject te realiseren. Vul daarom alle bij u bekende waarnemingen in op waarnemingskaartjes of vraag het gratis te verkrijgen invoerprogramma op.

Nu weer terug naar 1997. Wat was dat eigenlijk voor een jaar voor RAVON? Wat hebben we gedaan? Allereerst wat bestuurlijke veranderingen.

Het Dagelijks Bestuur van RAVON werd versterkt met Tim van den Broek, werkzaam bij Natuurmonumenten en RAVON-ner van het eerste uur. Het Dagelijks Bestuur hoopt met dit extra lid aan daadkracht te winnen. Tegelijkertijd kondigde Raymond Creemers aan eind 1997 te willen stoppen met het secretariaat van RAVON. Het redactiewerk voor het RAVON-blad vergde teveel tijd om beide taken naar behoren uit te voeren. Hoewel het Dagelijks Bestuur de terugtreding van Raymond betreunde, konden we er tegelijkertijd ook begrip voor opbrengen. Wij danken Raymond voor zijn jarenlange secretariaatswerk voor RAVON, hij zal zich verder blijven inzetten voor de redactie van het tijdschrift. Inmiddels is het secretariaat overgenomen door Serge Bogaerts.

Ook Paul Chardon kondigde aan zijn taak als penningmeester te willen beëindigen maar wel zitting te willen blijven nemen in het Dagelijks Bestuur. Naar het zich laat aanzien zal de vacature van penningmeester binnenkort opgevuld worden, waarmee het Dagelijks Bestuur weer op volle sterkte zal komen.

De samenwerking met adviesbureau Natuurbalans/Limes Divergens is tot nu toe naar ieders tevredenheid verlopen. Zowel RAVON als Natuurbalans/Limes Divergens bleken in het eerste jaar van de samenwerking reeds voordeel te hebben van de aangegane constructie. Natuurbalans/Limes Divergens voerde werkzaamheden uit voor RAVON die wij zelf personeels-organisatorisch gezien moeilijk of niet konden uitvoeren. Bovendien vergaarde Natuurbalans/L

Limes Divergens een groot aantal waarnemingen die aan de bestanden van RAVON konden worden toegevoegd. Natuurhans/Limes Divergens op haar beurt kreeg door de samenwerking meer werk in portefeuille en kon zich daardoor steviger op de markt vestigen. Ook anderszins verliep de samenwerking prettig en konden over en weer hand- en spandiensten worden verricht. In 1998/1999 zal de samenwerking geëvalueerd worden.

Op vissengebied heeft RAVON door haar databestand ter beschikking te stellen een bijdrage geleverd aan het opstellen van de

Rode Lijst Zoetwatervissen. Hoewel het achtergrondrapport en het bekend IKC-boekje nog moeten verschijnen, is de Rode Lijst zelf inmiddels officieel van kracht. Een woord van dank gaat uit naar Henrik de Nie die deze klus geklaard heeft onder verantwoordelijkheid van de Stichting Atlas Verspreiding Nederlandse Zoetwatervissen, waarin ook RAVON participeert.

De reguliere activiteiten van RAVON en haar afdelingen liepen in 1997 inmiddels gewoon door. RAVON-werkgroep Monitoring realiseerde het meetnet amfibieën dat inmiddels een vliegende start heeft gemaakt. Daarnaast werd het meetnet reptielen verder

WAARNEMINGS-OVERZICHTEN

De hier gepresenteerde kaarten geven per soort de uurhokken (5 x 5 km) in ronde stippen weer waarin de desbetreffende soort in 1997 is waargenomen. Ze kunnen niet geïnterpreteerd worden als het verspreidingsgebied van de betreffende soort!

De vierkantjes op de kaarten geven aan in welke uurhokken de soort in de periode 1992 - 1996 tenminste éénmaal is aangetroffen. Behoudens een enkele uitzondering komen deze overeen met de waarnemingsoverzichten zoals die de afgelopen jaren zijn gepresenteerd.

uitgebouwd.

Ook de landelijke excursieweekenden vonden in 1997 weer doorgang. Het Hemelvaartweekend 1997 in Gelderland was een van de best bezochte landelijke excursies ooit. Het vissenweekend in het najaar van 1997 vond plaats in Overijssel. Beide weekenden waren weer zeer leerzaam, interessant en vooral gezellig. Oude banden konden worden aangehaald, nieuwe gesmeed. De Hemelvaarttrofee 1997 ging naar John Habraken (RAVON-Gelderland) voor zijn enthousiasme maar vooral ook voor de vangst van een neotene albino kleine watersalamander. Het bestuur van RAVON dankt alle organisatoren voor de perfect georganiseerde excursies.

Tenslotte werd ook in 1997 weer een landelijke RAVON-dag gehouden. Thema was ditmaal 'Waterbeheer voor amfibieën en vissen'. De ruim 120 bezoekers aan deze dag werden getraakteerd op uiteenlopende lezingen over de effecten van verzuring en eutrofiëring, de betekenis van retentiebekkens voor amfibieën, de mogelijkheden van beekherstel voor vissen en monitoring van amfibieën.

Ik zou willen besluiten met een oproep aan u. U vormt immers de belangrijkste voorwaarde voor een sterk RAVON, nu en in de toekomst! Neem schepnet en pen ter hand, neem waar en monitor, vul in die waarnemingskaartjes en vertrouw uw bevindingen toe aan het papier in de vorm van een artikel.

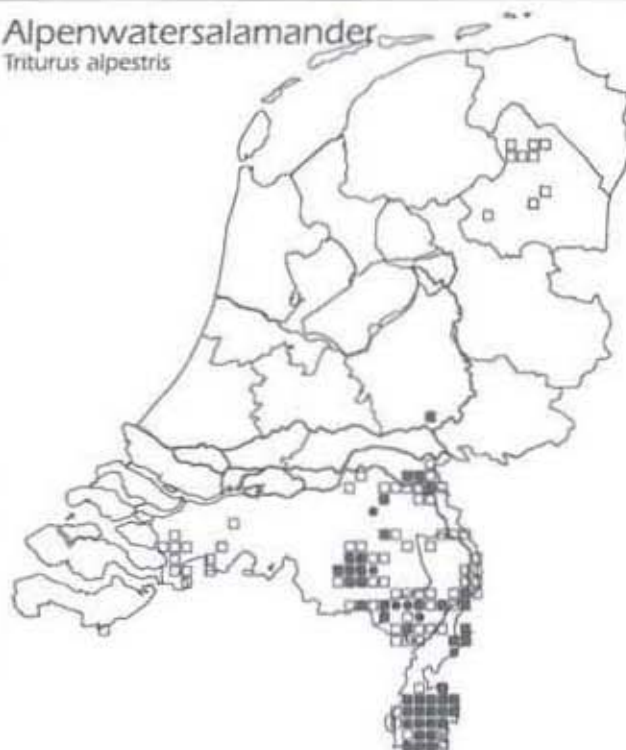
Rob Lenders
Voorzitter RAVON

Vuursalamander
Salamandra atra

Alpenwatersalamander
Triturus alpestris

Kamsalamander
Triturus cristatus

Vinpootsalamander
Triturus helveticus

Kleine
watersalamander
Triturus vulgaris

Vroedmeesterpad
Alytes obstetricans

Geelbuikvuurpad
Bombina variegata

Knoflookpad
Pelobates fuscus

Gewone pad
Bufo bufo

Rugstreeppad
Bufo calamita

Boomkikker
Hyla arborea

Heikikker
Rana arvalis

Bruine kikker
Rana temporaria

Poelkikker
Rana lessonae

Middelste
groene kikker
Rana klepton esculenta

Meerkikker
Rana ridibunda

Groene kikker
'complex'
Rana esculenta
synklepton

Hazelworm
Anguis fragilis

Zandhagedis
Lacerta agilis

Levendbarende
hagedis
Lacerta vivipara

Muurhagedis
Podarcis muralis

Gladde slang
Coronella austriaca

Ringslang
Natrix natrix

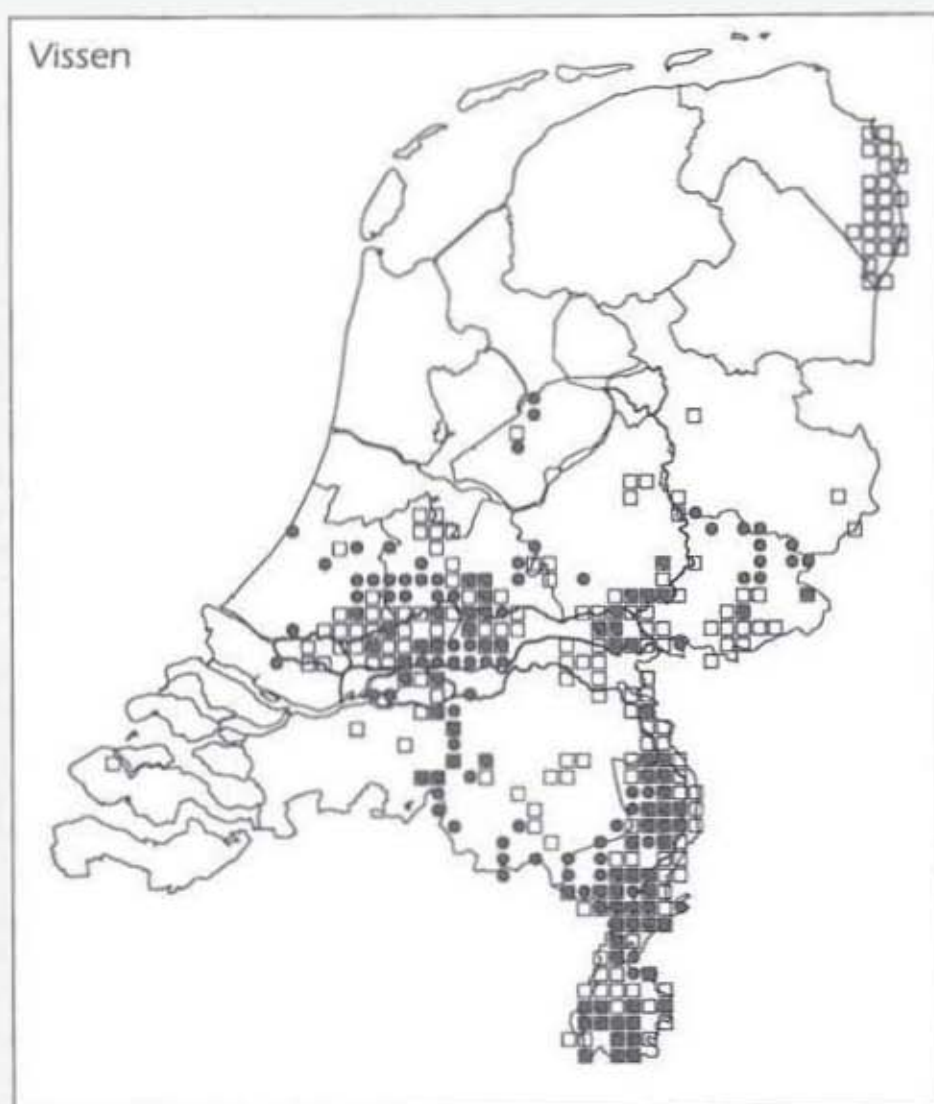
Adder
Vipera berus

WAARNEMERS

N. Aarts, H. Adank, Kees Akkermans, Reinier Akkermans, Karin Albers, J. Alberts, Wim Andela, P.M. Arends, Martine d'Arnaud, T. Arts, Jacques Backus, Gert Baeyens, Sjoerd Bakker, Conn Barrett, P. Bauwens, R. Beenen, Beers, René Beijersbergen, Beijk, Maria Belloni, Andre van de Berg, P. Bernsen, Bezoekerscentrum Veluwezoom, R. Blaauw, Frans Blezer, Fam. J. Bloemsmas, Bas-Jan Blom, Fred de Blom, Gebr. de Boer, Ronald de Boer, H. v.d. Bogert, Ben Bontjer, W. Borjeson, M.G. Born, Machiel Bosch, Jeroen Brandjes, Bert Brijker, P.M. Broekens, Ben Brugge, Harrie van Buggenum, Rob Bugter, C.E. van de Bund, Jan Bunnik, Provincie Utrecht Bureau Milieu-inventarisatie, Wil Busink, Arno Buskens, J.W. Castricum, P. Chardon, J.E.M. van der Coelen, Mia Cox, Raymond Creemers, J. Creuwels, Ben Crombaghs, Ben Daemen, Gerard Dam, Jeroen van Delft, Nico Dijkshoorn, G.P. Dijkstra, Wim Dimmers, G. Dolsma, André Donker, Dick van Dorp, A. Dragt, J. Dros, K. Edwards, Roel van Ekeris, A. Ellens, Hein den Elzen, Frans van Erve, H. Everts, H. Feenstra, Ron F.F.L. Felix, Roy Fleury, P.H. de Fouw, Frenkel, Niek Frigge, Denis Frissen, Luc Geelen, Bert Geerdes, R. Geraeds, Rob Geraerds, Pascal Geukemeyer, Kees Goudsmit, R. Griffioen, Axel Groenvelde, J.H.C. de Groot, S. Gudde-Blom, Fam. de Haan, Haanstra, John Habraken, Frans Hagedoorn, Cor Hanekamp, Robert v't Hart, H. Hartman, Bert Hartoch, F. van Heek, Simon van der Heijden, M. Hemkes, A.A. Henckel, Henk Hendriks, J. Hendrix, K. Hermsen, Sibert Hoeksma, Marianne Hoekstra, Henk Hofman, Jelle Hofstra, Yvonne van Hoof, Inge Hoogenboom, Hoogendoorn, Gert Hoogerwerf, W.S. Hooijmans, Stephan Huijgens, Dick Huitema, IVN Maas en Niers, IVN Spau-Beek, K. de Jager, Abel Jagersma, Wouter Jansen, Ingo Janssen, Nico Janssen, M. Jense ter Kuile, Jan de Jong, Theo de Jong, W. de Jong, J. de Jonge, H.W. Joutstra, KNNV Delft, Alex Kalma, K. Kca, G. Keizer, George Ketting, A. van Kleinwee, W. Klok, J. Kluskens, Harry Koenhorst, Dhr. S. Koning, H. Koningen, Frans Koolen, Franciscus Koopman, L. Koster, Kramer, B. Krebs, René Krekels, A.J. Kruger, G.M.T. Kruse, Marijke Kruse, B. Kruyntjens, Frans Kuenen, G. Kurstjens, N. Kwint, Ronald Laan, G.M. van Laar, Vincent v. Laar, Ben v't Land, Olaf Langendorff, A.J.W. Lenders, Rob Lenders, Ton Letwory, Peter Lina, Karin Linders, E. Loopik, Arjan

van der Lugt, Guido van der Lugt, Michiel v.d. Lugt, M. Luinge, Ruud Luntz, Joke Maas, R. Maaskant, Sietske van Maren, Gert-Jan Martens, Henk Mathijssen, Th. van der Meer, Han Meerman, Paul Meiland, Erik Mekenkamp, Martin Melchers, Trudy Mennen, Bernadette Metz, Hans Meyer, George Mijners, Hans Moesbergen, Jan Mooij, Rob Moolenbeek, K. Mostert, Maurice Mouthaan, Anne Mulder, Janco Mulder, Frans H. Nieuwenhuizen, Nijskens, B.P.M. van Noorden, H. Nuijen, Harry Offringa, J. v. Oort, B.W.J. Oosterbaan, Henk Opdam, Florus en Cor Oppeenoort, Bart van Opzeeland, Ronald v. Os, F. Ottburg, Paddenwerkgroep Heiloo, Paddenwerkgroep Velsen, L.J.C. Paulsen, P. Pfaff, Florence Pieters, Marijke Pik-Mes, A. Pol, G. Pomp, Dirk Prins, Els Prins, Provincie Limburg, E. Puijman, Egbert Pullen, J. van Raaij, Ans Raadsen, Sjaarel Ramaekers, H. Reijnders, Jeroen Reinhold, M. van Rijn, Arnold van Rijsewijk, Gerrit Jan Roelofsens, Geoske Sanders, Victor van Schaik, W. Schavemaker, R. Schoon, A.M. Schoor, Piet Schoor, J. Schouten, Rody Schröder, Dhr. W.L.P. Schrofer, Henny Seeber, C. van Seggelen, F. Seidel, Bart Siebelink, Hokke Simonides, J. van der Sleen, Theo van der Sluis, Dion Smetsers, Joop Smit, J. Smits, G. Snaak, Martin Snip, Rob en Meg van Soest, Joop Stam, Arjan v.d. Steen, N. Steijnen, Ger Stoker, Menno van Straaten, Henk Strijbosch, Jan Stronks, Richard Struijk, Boudewijn Swart, Natalie Taal, Edwin Terlouw, H.W. Teunissen, J. Theelen, E. Thomas, J. Tiemens, Mark van Til, R. Tilmans, J. Timmerman, Geert Timmermans, Jans Timmermans, Th.J. Tjassing, L.J.M. Tolboom, H. Uilhoorn, Marc Uittenbogaard, Thijs Vader, J. de Valk, J. Vandewall, Andries van de Veen, P. Veenvliet, A. v.d. Veer, Herman Veerbeek, T. Veldman, Jan Vellinga, Joke Veltkamp, Martien Vennix, Peter Verbeek, M.S. Verbunt-Boschieter, A. Verburg, W.G.L.M. Vergoossen, L. Verheggen, Jeanne Verheugt, Jan Verhoeven, Verkaik, Gerrit Visscher, Floor van der Vliet, Rinze van der Vliet, Mevr. H. Voorhoeve-Steh, Rens Vos, Joost Vreugdenhil, N. de Vries, Rinze de Vries, Rob de Waard, Waterschap Roer en Overmaas, Jan Wélitz, Rob van Westbroek, Hans Westdorp, L. Westerhof, Pieter de Wijer, P.W. Wijker, S. de Wildt, J. van den Winden, J. van Wingerde, W. Winter, Diny Winthagen, Ruud Wolterman, J.P. Wondergem, L. Wouters, Jouke v.d. Zee, P.M. Zegers, Zeimla, Ed Zipp, Klaas Zoetendal, Annie Zuiderwijk, Kid Zuiderwijk, G. van Zutphen

Beekprik
Lampetra planeri

Kroeskarper
Carassius carassius

Blauwband
Pseudorasbora parva

Vetje
Leucaspis delineatus

Elrits
Phoxinus phoxinus

Bittervoorn
Rhodeus sericeus

Kleine modderkruiper
Cobitis taenia

Grote modderkruiper
Misgurnus fossilis

Bermpje

Barbatula barbatulus

Snoek

Esox fucius

Amerikaanse hondsvij

Umbra pygmaea

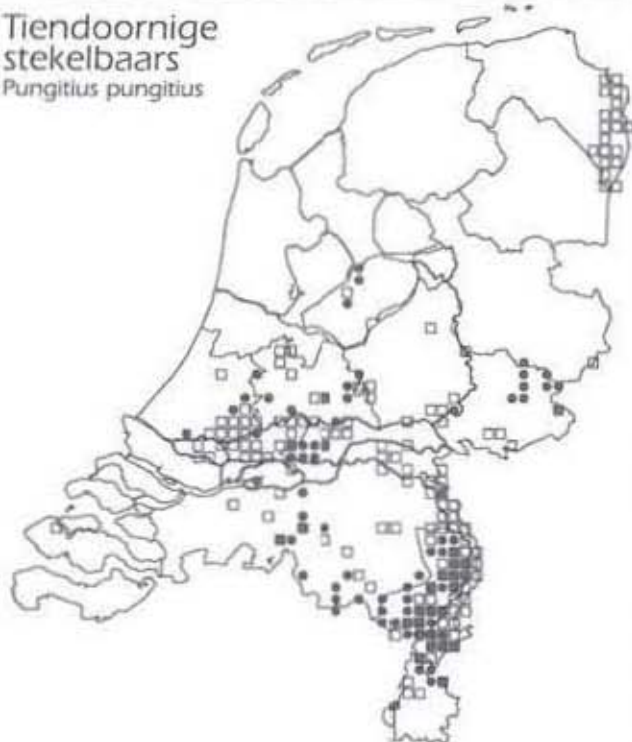

Driedoornige stekelbaars

Gasterosteus aculeatus

Tiendoorrnige
stekelbaars
Pungitius pungitius

Rivierdonderpad
Cottus gobio

Zonnebaars
Lepomis gibbosus

